

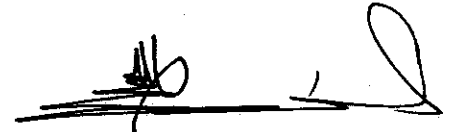
ADALET ve KALKINMA PARTİSİ
T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 8/4/2009
Sayı : 255

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Salih KAPUSUZ

Ankara Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Anayasa			
	- AB Uyum			
Genel Komisyon	- Adalet			
17	17 Nisan 2009	2/433		
19	Katın	D.Eğk.	G.Sek.Y.	D.İ. Sek.

GENEL GEREKÇE

Medya, günümüz toplumlarında sahip olduğu etkinlik nedeniyle “dördüncü kuvvet” olarak anılmaktadır. Bu derece etkili olması medyayı önemli kıldığı gibi, ona birtakım sorumluluklar da yüklemektedir. Özellikle insan onuru ve temel insan hakları söz konusu olduğuunda, medyanın, yayınlarında son derece hassas olması gerekmektedir. Ancak, yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim araçlarının çok hızlı gelişmesi, reyting kaygılarının ön plana çıkması gibi nedenlerle, yukarıda bahsi geçen hassasiyetlerin her zaman göz önünde bulundurulmadığı görülmektedir. Örneğin, kazalar, doğal afetler, patlamalar veya terör saldırıları gibi olaylara ilişkin görüntülerle sesler ve bu olaylarda yaşamını kaybeden veya ölüm tehlikesini atlatamamış kişilerin isimleri medyaya yansırken yeterince temkinli ve hassas yaklaşımlar sergilenmemektedir.

Avrupa ülkelerine baktığımızda, örneğin İspanya’da yakın zamanda yaşanan ve 154 kişinin hayatını kaybettiğı uçak kazasına dair yürek burkan hiçbir görüntünün ajanslar tarafından servis edilemediğini; benzer şekilde, İngiltere’nin, başkent Londra’da 7/7/2005 tarihinde meydana gelen terör saldırılarına ilişkin tek kare ceset fotoğrafı yayınlatmadığını görmekteyiz. Aynı şekilde, Amsterdam’da düşen Türk Hava Yolları uçağına ait Hollanda mediasından yansıyan görüntülerde de ölü veya yaralıları gösteren kareler yer almadığı; ayrıca Hollandalı yetkililerin, ölü sayısı da dahil, kazaya ilişkin kesinleşmemiş hiçbir bilgiyi medya ile paylaşmadığı, ölenlerin isimlerinin önce ailelerine bildirildiğı, ailelerin açıklanmasına izin vermedikleri sürece bu isimleri kamuoyuna açıklamadıkları görülmüştür.

Ölüm anları ve benzeri durumların duygu sömürsüne yol açacak ve insanlarda korkular yaratabilecek şekilde yansıtılması; ölmemiş insanların öldüğünün veya ciddi rahatsızlığı olmayanların yaralandığının duyurulması gibi durumların söz konusu olabileceğı düşünülüğünde, bu tür yaklaşımların ne kadar yerinde olduğu anlaşılmaktadır. Geçtiğimiz

günlerde meydana gelen, Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu'nun da hayatını kaybettiği elim helikopter kazasında aynı helikopterde bulunan ve kazayı 112 Acil Servis'e bildiren yaralı kişinin Acil Servis görevlisiyle yaptığı yürek burkan telefon görüşmesinin ve sonrasında helikopter enkazına ait görüntülerin, o kişilerin ailesinde ve toplumda yaratacağı derin travmalar göz ardı edilerek defalarca yayınlanması bahsi geçen yaklaşımların ülkemizde maalesef yeterince dikkate alınmadığını ortaya koymaktadır. Ülkemizde de benzer standartların yakalanabilmesi amacıyla bu Kanun Teklifi hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, 3984 sayılı Kanunun yayın ilkelerini düzenleyen 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına (f) bendinden sonra gelmek üzere (g) bendi eklenmek suretiyle kaza, doğal afet, patlama, terör saldırısı ve benzeri olaylarda ölen veya yaralanan kişilerin görüntülerinin ve seslerinin yayınlanmaması ve isimlerinin ailelerinin izni olmaksızın açıklanmaması yayın ilkeleri arasına eklenmektedir.

MADDE 2- Maddeyle, 5187 sayılı Kanunun 21 inci maddesine yeni bir bent eklenmek suretiyle kaza, doğal afet, patlama veya terör olaylarına ilişkin haberler yapılırken, bu olaylarda yaşamını yitiren veya yaralanan kişilerin ailelerinin izni olmaksızın, kimliklerinin açıklanması ve tanınmalarına yol açacak şekilde yayın yapılması cezalandırılmak suretiyle, yazılı basın yayın yaparken insan onuru ve temel insan hakları hususunda daha hassas olmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Maddeyle, 5651 sayılı Kanuna ek madde eklemek suretiyle internet ortamında kaza, doğal afet, patlama, terör saldırısı ve benzeri olaylarda ölen veya yaralanan kişilerin görüntülerinin ve seslerinin internet ortamında yayınlanması, bu kişilerin isimlerinin ailelerinin izni olmaksızın açıklanması halinde uygulanacak yaptırımlar düzenlenmektedir.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 13/4/1994 tarihli ve 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına (f) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (g) bendi eklenmiş ve mevcut bentler teselsül ettirilmiştir.

“g) Kaza, doğal afet, patlama, terör saldırısı ve benzeri olaylarda ölen veya yaralanan kişilerin görüntülerinin ve seslerinin yayınlanmaması, bu kişilerin isimlerinin ailelerinin izni olmaksızın açıklanmaması.”

MADDE 2- 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununun 21 inci maddesine aşağıdaki (d) bendi eklenmiştir.

“d) Kaza, doğal afet, patlama, terör saldırısı ve benzeri olaylarda ölen veya yaralanan kişilerin ailelerinin izni olmaksızın,”

MADDE 3- 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- (1) Kaza, doğal afet, patlama, terör saldırısı ve benzeri olaylarda ölen veya yaralanan kişilerin görüntülerinin ve seslerinin internet ortamında yayınlanması, bu kişilerin isimlerinin ailelerinin izni olmaksızın açıklanması halinde bu Kanunun 8 inci maddesinin ilgili hükümleri uygulanır .”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü